

MOJŽÍŠOVA PÍSEŇ

Kázání ze soboty 19.9.2020 – br. Jiří Beneš

5 Moj 31-32; Ž 97,1-6; 3 Moj 23,23-25; Ř 12,1-2.

Dnes je Nový rok – tedy den, který jako Nový rok určil Hospodin. Nazval jej šabatón a stanovil obsah slavení tohoto svátku:

- připomínání, vzpomínání
- troubení (ČEP: „*pamětné vytrubování*“)
- volání Posvěcujícího, tedy prostor, aby bylo slyšet Hospodina (ČEP: „*bohoslužebné shromáždění*“)
- nečinit posláni, službu
- odevzdávat (dosl. přibližovat) Hospodinu to, co mu patří, co je jeho (ČEP: „*přinesete Hospodinu ohnivou oběť*“).

Ve svém novoročním kázání se zaměřím na text, který s Novým rokem sice souvisí, ale jen okrajově. Nový rok stanovil Hospodin „*pro syny Izraele*“ a Mojžíšovu píseň také stanovil Hospodin „*pro syny Izraele*“, tj. pro novou generaci. Nový rok, který dnes, prvního tšri podle Hospodinových instrukcí slavíme (jak jsme slyšeli v úvodním čtení, ačkoli netroubíme), je svátek, při němž si uvědomujeme více než kdy jindy, že to, co se děje dnes, patří minulosti. A tu nemá smysl nijak želet. Nový rok předjímá vstup do nového věku. Učíme se zaměřit svou pozornost na budoucnost, na království Boží spojené s příchodem mesiáše. A budoucnost souvisí i s odkazem, který máme předat našim dětem dříve, než nás Hospodin z tohoto světa odvolá. A tomu se budeme dnes, na Nový rok, věnovat. Tak: aby byl náš nový rok dobrý!

Čteme-li dnes ve Starém zákoně o Mojžíšovi, o Izraelcích a cizích bozích, s kterými Izraelci smilní, tak někde hluboko ve své mysli přepínáme do modu starověkých informací. To znamená, že takové texty mají pro nás hodnotu mrtvé informace z minulosti, kterou vyslechneme, podiskutujeme o ní, ale nepovažujeme za nutné ji podržet v paměti, nebo si jí promyslet, osvojit a vtáhnout do svého života. Pozice vzdáleného pozorovatele a konzumenta náboženských zážitků je přece mnohem příjemnější, než pozice osloveného pozorného posluchače pečlivě zvažujícího váhu vyslechnutého sdělení. Dnes bych byl ale rád, kdybychom Hospodinův výrok, to volání Posvěcujícího, jemuž budeme nyní naslouchat, ze své mysli nevypustili.

5 Moj 31,16-21. Hospodin zde mluví o nové generaci Božího lidu, o našich nedotknutelných miláčcích věcí, před kterými bychom si nejráději zacpali uši a vytěsnil je ze svého života. Ale on nám říká také něco o sobě samém a tomu bychom měli pozorně naslouchat: Hospodin to s našimi dětmi nevzdá. Přestože oni jej opustí, on do nich bude něco investovat, bude se jim věnovat tím, že se na ně rozhněvá. A začal se jim věnovat již nyní tímto výrokem, kterým budoucí události předjímá.

Stejně jako Mojžíš, musíme si nechat líbit to, co nám Bůh o našich dětech řekne. Přejde nová generace, pro níž Hospodin, Bůh, jehož uctíváme, nebude mít žádný význam. Náboženství význam mít bude, Hospodin nikoli. Budou si užívat rozličné náboženské zkušenosti, ale tím, co Hospodin říká, jeho smlouvou se nebudou nijak cítit vázání (31,16). Postačí jim náboženství, Hospodina k tomu potřebovat nebudou. Jenže náboženství člověka nechrání před zlem. Naopak. Náboženství je příčinou problémů.

Prvním problémem je tedy náboženství a druhým komplementárně s ním spojeným problémem, s nímž se budou naše děti potýkat, je blahobyt (31,20). Hospodin zde mluví o tom, čemu dnes říkáme užívání si a nenažranost. Hospodin nám sděluje, že se naše děti zaměří na jídlo („budou jíst“), na dobrý pocit z plného břicha („nasytí se“) a budou řešit problémy s obezitou („ztuční“), což také může znamenat, že jim tukem obrostle srdce, neboli znečitliví. A to půjde ruku v ruce s tím, že se obrátí k bohům těch, kdo jsou cizí (ti jsou vždy zajímavější). Podruhé zde Hospodin Mojžíšovi řekne, že „zruší mou smlouvu“ (31,16.20). Ta „smlouva“ spočívá v tom, co Hospodin říká. Zrušit „jeho smlouvu“ tedy znamená přestat brát vážně to, co Bůh říká, přestat tomu věnovat pozornost, přestat si to připomínat. Přehlušit jeho řeč svým mluvením - i při bohoslužbě – to se již ovšem netýká jen našich dětí. Copak se my sami cítíme tím, co Bůh řekl, být vázáni? Slavíme snad dnes Nový rok, když to Hospodin řekl?

Hospodinu to ovšem nebude jedno. Bude na to reagovat: přestane se budoucím lidem zabývat, nechá je napospas a jim se povede zle. Nechá jim pocítit následky. A v tom je jejich šance. To je totiž příměje přemýšlet. To je dovede k sebereflexi. Pochopí, že obtížně nějak souvisejí se ztrátou jejich vazby na Hospodina (31,17). Ale nebudou si vědět rady sami se sebou ani s tím, co se kolem nich děje.

A s tím Bůh předem počítá a preventivně činí opatření, kterým chce našim dětem, až tuto situaci budou řešit, pomoci. A zapojuje do toho nás, rodiče, odcházející generaci, abychom svým dětem pomohli podle jeho instrukcí. Protože to, co on připravil, bude pro ně účinné. Učí nás, abychom nyní učinili preventivní opatření pro jejich budoucí záchranu. Tímto opatřením, předem připraveným Hospodinem, je písnička (31,19.21), kterou jako rodiče máme své děti naučit. Je ovšem otázka, zda ji sami umíme a zda ji vůbec nějakou důležitost připisujeme. Trochu o tom pochybují a tak jsem si řekl, že pro to, aby se Hospodinova píseň dostala k našim dětem, při dnešní bohoslužbě něco uděláme. Vždyť Pánu Bohu na tom záleží, aby po nás našim dětem tato píseň zbyla, aby se přes nás k nim dostala, abychom jim dosvědčili, že Hospodinův zájem o ně bereme vážně.

Důležitost této písničky Bůh vyjadřuje trojím způsobem: (a) třemi pokyny k nakládání s ní: „napiš, nauč jí syny Izraele, vlož ji do jejich úst“ (31,19); (b) „neupadne v zapomnění“ (31,21), to znamená, že v nás zůstane, že se jí lze snadno naučit; (c) „je svědkem v synech Izraele“ (dvakrát! 31,19.21). Bude jim dosvědčovat Hospodinův zájem o ně. Slouží jako Hospodinův vyslanec, který jim nedovolí zapomenout.

Autor Páté knihy Mojžíšovy nás třikrát upozorní na to, jak na tuto Hospodinovu instrukci zareagoval Mojžíš: „napsal tuto píseň a naučil jí syny Izraele“ (31,22), mluvením vložil „Mojžíš slova této písně do uší celého shromáždění Izraele“ (31,30), vyslovil (pronesl) „Mojžíš všechna slova této písně do uší lidu“ (32,44). Udělal s ní tedy tři Hospodinem nařizené věci: napsal si jí, mluvením ji vložil do jejich uší, naučil je té písní. Ukázal nám na sobě, jak s touto písní zacházet. Nyní tedy podnikneme jeden z těchto kroků a přečteme, neboli vyslovíme sdělení této písně, aby se dostala do uší vás, Božího lidu. **5 Moj 32.**

Amen